

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 134/24

U Luxembourggu 10. rujna 2024.

Presuda Suda u spojenim predmetima C-29/22 P | KS i KD/Vijeće i dr. i C-44/22 P | Komisija/KS i dr.

Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP): Sud je pojasnio opseg nadležnosti sudova Unije

U tom kontekstu Sud je nadležan ocjenjivati zakonitost odnosno tumačiti akte ili propuste koji nisu izravno povezani s političkim ili strateškim odlukama koje spadaju u područje te politike

Osobe KS i KD, članovi uže obitelji osoba koje su nestale ili ubijene na Kosovu 1999., podnijele su tužbu Općem sudu Europske unije. Predmet se odnosi na civilnu misiju Europske unije na Kosovu (Eulex), koja je poduzeta u okviru ZVSP-a. Opći sud odbacio je tu tužbu zbog očite nenadležnosti da o njoj odlučuje. Sud je u žalbenom postupku pojasnio da su sudovi Unije nadležni ocjenjivati zakonitost odnosno tumačiti akte ili propuste u području ZVSP-a koji nisu izravno povezani s političkim ili strateškim odlukama. To se posebno odnosi na odluke koje donosi misija Eulex Kosovo u vezi s odabirom osoblja ili provedbom kontrolnih mjera ili pravnih lijekova.

Europska unija uspostavila je 2008. civilnu misiju za uspostavu vladavine prava, nazvanu Eulex Kosovo, koja je, među ostalim, zadužena za istraživanje zločina te slučajeva nestalih ili ubijenih osoba na Kosovu 1999. u kontekstu sukoba do kojeg je došlo u toj zemlji. Unija je 2009. osnovala Komisiju za razmatranje ljudskih prava sa zadatkom ispitivanja pritužbi o kršenjima ljudskih prava koje je počinila misija Eulex Kosovo tijekom izvršavanja svojeg mandata.

Nakon pritužbi koje su podnijele osobe KS i KD, Komisija za razmatranje u studenome 2015. i listopadu 2016. zaključila je da je povrijeđeno više temeljnih prava. U ožujku 2017. ta je komisija zaključila dotične dosjee, pri čemu je utvrdila samo djelomičnu provedbu preporuka koje joj je uputio voditelj misije Eulex Kosovo. Osoba KS podnijela je tužbu zbog izvanugovorne odgovornosti protiv Vijeća Europske unije, Europske komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje, među ostalim, zbog povrede nekoliko odredbi Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP). Opći sud u prosincu 2017. proglasio se očito nenadležnim za razmatranje te tužbe¹.

Nakon toga osobe KS i KD pokrenule su novi postupak pred Općim sudom protiv Vijeća, Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje. Nastoje dobiti naknadu za štetu koja im je navodno nanesena raznim aktima i propustima koji se posebno odnose na istrage provedene tijekom misije Eulex Kosovo. Osim toga, u lipnju 2021. osobe KS i KD podnijele su zahtjev za određivanje mjera izvođenja dokaza s ciljem ishođenja pune verzije operativnog plana misije Eulex Kosovo. Opći sud zbog istog je razloga u studenome 2021. odbacio tu tužbu².

Odlučujući u žalbenom postupku, Sud je danas djelomično ukinuo to posljednje rješenje Općeg suda i vratio mu predmet na odlučivanje u preostalom dijelu.

Podsjetio je na to da uključivanje ZVSP-a u ustavni okvir Unije podrazumijeva da se u okviru te politike također primjenjuju temeljna načela pravnog poretka Unije. To uključuje poštovanje vladavine prava i temeljnih prava, vrijednosti koje zahtijevaju da tijela Unije podliježu sudskom nadzoru.

Točno je da ni članci Ugovora i Povelje Europske unije o temeljnim pravima kojima se jamči pravo na djelotvoran

pravni lijek ni pozivanje na povrede temeljnih prava sami po sebi ne opravdavaju to da se sudovi Unije proglase nadležnima. Štoviše, ograničenje nadležnosti Suda u području ZVSP-a predviđeno Ugovorima **nije nespojivo s pravom na djelotvoran pravni lijek, kako ga se jamči EKLP-om**, s obzirom na to da je Europski sud za ljudska prava već priznao ustavna ograničenja nadležnosti sudova države u pogledu akata koji se ne mogu odvojiti od vođenja njezinih međunarodnih odnosa.

Tumačeći Ugovore posebno u svjetlu prava na djelotvoran pravni lijek i načela vladavine prava, **Sud je utvrdio da je ipak nadležan ocjenjivati zakonitost akata ili propusta koji spadaju u područje ZVSP-a i koji nisu izravno povezani s političkim ili strateškim odlukama odnosno tumačiti te akte.**

U ovom slučaju sposobnost misije Eulex Kosovo da zapošljava osoblje predstavlja akt tekućeg upravljanja koji spada u okvir izvršenja mandata misije. Stoga **odluke koje je misija Eulex Kosovo donijela u vezi s odabirom osoblja zaposlenog u toj misiji nisu izravno povezane s političkim ili strateškim odlukama koje je navedena misija donijela u okviru ZVSP-a.**

Sud je do istog zaključka došao i glede nepostojanja odredbi o **besplatnoj pravnoj pomoći u okviru postupaka koji se vode pred Komisijom za razmatranje**. Isto tako, u pogledu nepostojanja **izvršnih ovlasti** dodijeljenih Komisiji za razmatranje ili **pravnih lijekova** protiv povreda koje ta komisija utvrdi, Sud je smatrao da se odluka o podvrgavanju akata i propusta te misije kontrolnom mehanizmu odnosi isključivo na aspekt njezina administrativnog upravljanja.

Sud je zatim naveo, i dalje u istom smislu, da se **nepostojanje korektivnih mjera** za otklanjanje povreda temeljnih prava koje je utvrdila Komisija za razmatranje i **pravilnog pravnog nadzora** predmeta osobe KD odnosi na propust donošenja pojedinačnih mjera i nije izravno povezano s političkim ili strateškim odlukama donesenim u okviru ZVSP-a.

S druge strane, **sredstva koja su stavljena na raspolaganje misiji Eulex Kosovo** i odluka **o opozivu izvršnog mandata** te misije izravno su povezani s takvim političkim ili strateškim odlukama, tako da Opći sud nije pogriješio proglašivši se nenadležnim za odlučivanje o tom dijelu tužbe koju su podnijele osobe KS i KD.

NAPOMENA: Protiv presude ili rješenja Općeg suda Sudu se može podnijeti žalba ograničena na pravna pitanja. Načelno, žalba nema suspenzivan učinak. Ako je žalba dopuštena i osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Ako stanje postupka to dopušta, Sud može sam konačno odlučiti o sporu. U suprotnom, predmet se vraća Općem sudu, koji je vezan odlukom Suda donesenom povodom žalbe.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎(+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

1 Rješenje od 14. prosinca 2017., KS/Vijeće i dr. ([T-840/16](#))

2 Rješenje od 10. studenoga 2021., KS/Vijeće i dr. ([T-771/20](#))

Uprava za komunikaciju
Odjel za medije i informiranje curia.europa.eu